

Det er i praksis antaget, at folketinget, hvis det ved prøvelse af valgene finder det nødvendigt for vurderingen af, om valget er gyldigt, kan indhente yderligere oplysninger, herunder fra valgbestyrelsen, om det afholdte valg. Det er ligeledes antaget, at folketinget kan indkalde stemmesedlerne til kontrol af deres gyldighed, jfr. således Alf Ross, a.st., s. 310. Ved valget i september 1953 indkaldte folketinget således samtlige stemmesedler afgivet på et bestemt parti i et af amterne.

I mangel af en direkte lovhjemmel til at påbyde en valgbestyrelse at foretage en omtælling og på baggrund af den detaljerede regulering i valgloven af valgbestyrelsens opgaver kan det efter justitsministeriets opfattelse næppe antages, at folketinget eller udvalget til valgenes prøvelse kan pålægge en valgbestyrelse at foretage en omtælling af de afgivne stemmer.

I givet fald vil en nægtelse fra et valgbestyrelsesmedlem af at efterkomme et eventuelt påbud herom næppe kunne straffes efter valglovens § 79 eller anden lovgivning.

Spørgsmål 3:

»Under hensyn til, at folketinget efter grundlovens § 33 selv afgør gyldigheden af sine medlemmers valg, måtte man antage, at tinget har de muligheder til rådighed, som gør en sådan kontrol mulig, f.eks. i form af krav om omtællinger af de af valgbestyrelserne tidligere foretagne tællinger. Forholdets natur ville efter normal juridisk fortolkning tilsiige, at den endeligt godkendende (overordnede) myndighed har beføjelse hertil, hvis intet taler i anden retning.

I besvarelse af spørgsmål 2 anlægger justitsministeriet den modsatte opfattelse. Det, som folketinget ikke direkte har fået hjemmel til, kan folketinget ikke foretage.

Det bedes udførligt begrundet, hvorfor ministeriet har anlagt denne fortolkning, og om ministeriet ikke er enig i, at forholdets natur som retskilde i relationer som de her omhandlede må tillægges væsentlig vægt.«

Svar:

Som det fremgår af justitsministeriets svar på spørgsmål nr. 2 fra udvalget, er spørgsmålet, om folketinget (eventuelt udvalget til prøvelse af valgene) og/eller indenrigsministeren kan pålægge valgbestyrelserne fornyet optæl-

ling, ikke omhandlet i den nyere statsretlige litteratur. Justitsministeriet har nu haft lejlighed til at gennemgå forarbejderne til valgloven med henblik på det nævnte spørgsmål. Forarbejderne indeholder efter justitsministeriets opfattelse ikke bidrag til nærmere belysning af spørgsmålet.

Om baggrunden for justitsministeriets udtalelse kan anføres:

I folketingsvalgloven, der efter grundlovens § 31, stk. 2, skal fastsætte de nærmere regler om valgtrettens udøvelse og valgmåden, er der fastsat meget detaljerede bestemmelser om udpegningen af valgbestyrelser, valgstyrelser og tilforordnede vælgere. Valgloven indeholder ligeledes meget detaljerede regler om disse organers og personers nærmere funktioner ved valgets afholdelse. Når der i en lov i meget detaljeret form fastsættes en række pligter uden angivelse af, at der kan påhvile de omhandlede organer eller personer yderligere pligter, og der i den pågældende lovs forarbejder ikke er holdepunkter for andet, vil dette ud fra en normal juridisk fortolkning føre til, at det heraf må sluttes, at der er tale om en udtømmende angivelse af pligternes omfang. Dette underbygges af, at der i valglovens § 54, stk. 2 – som nævnt i besvarelsen af spørgsmål nr. 2 – er en udtrykkelig bestemmelse om folketingets adgang til at forlange nye beregninger foretaget, hvorimod der ikke findes nogen direkte (eller indirekte) regel om adgang til at kræve ny optælling af de afgivne stemmer. Dertil kommer, at hvervet valgbestyrelsesmedlem, valgstyrelser og tilforordnet vælger efter valgloven er et borgerligt ombud. Tilsidesættelse af de pligter, der følger heraf efter valgloven, er strafbar efter valglovens § 79. Det må antages at følge af almindelige retsprincipper, der svarer til princippet om lovmæssig forvaltning, at der ikke uden udtrykkelig lovhjemmel kan pålægges borgerne pligtarbejde. Det må som følge heraf og i lyset af strafansvaret for overtrædelse af sådanne pligter anses for betænkeligt at anlægge en udvidende fortolkning af valglovens udtrykkelige og detaljerede bestemmelser om, hvilke pligter valgbestyrelsen har, alene ud fra forholdets natur.

Hertil kommer, at valglovens bestemmelser ikke afskærer udvalget til prøvelse af valgene fra på anden måde at lade foretage en eventuel fornyet optælling.